

კვირა, 14 აგვისტო 1894

ივერი

რედქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

ბაზმის დასაბრძოლად:

და განცხადებითა დასაბრძოლად უნდა მიმართონ რედქციის და წერ-კითხვ. გამაგრ. საზოგადოების კანცლარიის.

ფსი განცხადებას:

ჩველმებრივ სტრიქონი პირველ გვერდზედ— 16 კაბ. მეორეზედ—8 კაბ.

ბაზმის ღირს:		მან. კ.	
თ.წ.	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
0	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუარი.

ლმსაწაშლის გ.ო. შემდეგი ნომერი გამოა მოსხაბას 17 აგვისტო.

ჯორჯიკიანი

სასწავლებელ-პანსიონში (ქუთაისში) 400 მან., საწყისი გარდა, მიუკერძოებლად სესხანა, ანუ ინსტიტუტ გათავსების რომელიც ივანეს ამ სასწავლებლის მასწავლებლობას და ამ სწავლებლობას.

ამ სასწავლებლის პანსიონში თვით გადახადალ დაწესებულია 15 მან. როგორც ვინაზია და პროკინაზის მოსწავლეთათვის, რომელნიც ამ სასწავლებლის პანსიონში ბინას იქონიებენ, აგრეთვე იმთავისაც, რომელთაც მომზადება სურთ სხვა-დასხვა სასწავლებელში. მოსიარულეს თვეურად გადაუხდის 5 მან. დღე-საღამოს წასვლისათვის.

ყმაწვილების მშობლებმა, რომელნიც მუდამ ქუთაისში არ სცხოვრობენ, უნდა წაუვლიონ სასწავლებლის ისეთი კაცი, რომელიც ქუთაისში ცხოვრობს; იგი ვალდებული იქნება ყმაწვილის ავადმყობის დროს, ან სხვა შემთხვევაში, როცა მას სასწავლებელი მოიწვევს, მშობლების მაგივრად გასწიოს.

(6-1626-4)

ამით შეცხადებ, რომ ქუთაისის სათავად-ანზარუი სკოლაში მისაღები ეგზამენები დაიწყება 25 მარტობის თვის. პირველ განყოფილებაში მოსწავლეები მიიღებიან უკუამყნოდ ხოლო ისინი უნდა იყვნენ 7 ან 8 წლისა. სწავლა დაიწყება პირველ ენკნისთვის

ინსპექტორი სკოლისა ვ. ყიფიანი.
(3-3-2)

ფილოსოფიის, 14 აგვისტო

ივერიის* მეთხველი უთოვად მიქცევდა ურთადელბას სარგებლობას და სამეგრელოდან მოწერილი ამბებს აბრეშუმის მოკვანისა და ადუბ-მიცემობის შესახებ ამ ქვეუბნებში.

ამბობენ—გაცს ყველაფერის შეჩვევა და მეთვისება მეუძლია, თვით ჯაჯრათის წეს-წყობილებასაც-ც თუ შეჩვევა და აიტანა.

მეუძღვრე ჩვენ მრავლის საკვირველის ამბისა და შემთხვევის დამსწრენი ვართ ჩვენის ერის ცხოვრებაში.

რებაში, მაგრამ ეს მინც ვერ შევკითხვით და ტუშმარტად საოცრად მიგვიჩნია, რასაც ზემოხსენებულის ადგილებიდან იუწყებიან კორესპონდენტები. საინგილოში თვით აბრეშუმის პარტი შეიღრვება მანათიად იუდაება და სამეგრელოშიც არა უჭირეს თსუთმის მანეთისა, მაშინ როდესაც თავის სასაჭრო ადგილს შვიდ თემანზე მეტად დღის იფივე, 7 მანეთად შეძენილი, აბრეშუმის პარტი!

როგორც ვიცით, ჩვენს ქვეუბნში თითქმის ყველაგან მოდის აბრეშუმი და კარგის ხარისხის აბრეშუმიც, მაგრამ მთელი ნაამბარი ამ ძვირფასის საქონლისა იმის ნამდვილი მწარმოებლებს სულიდან ეცლება და სხვა-და-სხვა ჩარჩები ჩადის ფასად შოულობენ.

უკუშველი ამ გვარევე დამცირებული ფსი უნება აბრეშუმს საქართველოს სხვა კუთხეებშიც.

მამასადამე ადვილად წარმოადგენია, რა დიდი ზარალი ეძლევა ხალხს ყოველ წლივ, თუ არ დაევიწყებთ, რომ მთელს ჩვენს

არც დალა იყო და არც თუ ბნდა, არც ცხადა იყო, არც თუ სხამარ, მსწრაფდ მიფრანდა მსწრაფდუ გაფრინდა, დასმარე გუდა ოღნავ დამტკარა.

კნტი

ინგლისის მხლანდელი დედაპატი IV*)

ლონდონის ერთ უმაღლესს სასწავლებელთაგანში ქიმიის ასწავლის ყმაწვილი ქალი Miss**) Lucy (ლიუსი) B., უფროსი და Mrs Lillian W.-სა, რომლის შეტაკება ინისტრთან ჩემს მეორე წერბოში მქონდა მოთხრობილი**). ერთის წლის შემდეგ ყე

*) იხ. "ივერია", № 163.
**) Miss ჰინზეს ყმაწვილ ქალს, გაუთხოვარს; Mrs—შემოკლებულს Mistress-ის თხოვრის.
***) იხ. "ივერია", № 140.

ქვეუბნში უთოვად რამდენიმე ათი ათასი ფუთი აბრეშუმი მოდის და ცხრა მეთედი ფასი ამ საქონლითსა იკარგება ხალხისთვის, რადგანაც მისი მწარმოებელი მხოლოდ ნამდვილის ფასის მეთედად არის იძულებული მიჰყიდოს მოსახალი იმ ვაჭარს, რომელიც კარზედ მიადება.

უკუშველი ამ ანგარიშით ჩვენს ქვეუბნს, თუ რამდენიმე მილლიონი არა, რამდენიმე ასი ათასი წინეთი მინც ეკარგება ყოველ წელს.

მაგრამ განა მხოლოდ ამ ერთს სვანში ემართება საქართველოს ასეთი თვადსანით და ყოველად დაუჯერებელი ზარალი? რამდენი სვანი არის, რომელიც გააქმტ ჩვენის ქვეუბნს სუფ ტუქილა უბრალოდ, მეუთად და კაცი არ არის აქამდის ამდენს ხალხში, რომ საესპლოაბატიცოდ დაგარდნილს ერს ჭირისუფლად და პატრონად გამოიჩინება და ქვერის სიმედვრე ქვეუბნსაც მოაბმაროს. გვიპსუბენ: ეგ განა ერთის კაცის საქმეა? განა ვერ ადვილია მთელი ერის ქვერის მოვლა და იმის საქმეების წესსა და რიგში ჩაყენება?

— დაიდა, ადვილი არ არის და არც ერთს კაცს შეუძლია, რასაც კვირავალი, იყაროს ამ სიდიდე მოვალეობა. მაგრამ როდესაც ხალხში იმდენი განათლებული და განვითარებული კაცი მოიპოვება, რამდენი დღეს ჩვენშია, რატომ არა გვაქვს უფლება ვსთქვათ, რომ საჭროა და სავალდებულოც საქართველოს განათლებულმა და დაწინარებულმა თანამ ცოტა ხალხისკენაც მიჩნდის და სუბუქ და ადვილ საქმეებს თავი დაანთოს, თუ სურს თავისი მოვალეობის გადახდა სამშობლოს წინაშე?

თქმა არ უნდა, სადმე განცხადებიათ თავის შერგება, ან ყოველ გვარის წარმომადგენელს და ფუტელების ჯიბეში ჩაღებება უფლები შენიშნა, რომ ახალგაზდა ლექციების მითხველი-ქალი სპინილად ვახდა და ავადობა დაიწყო. იყოდენ რა, რომ მეტად აკლავდა თავს მუშობას, დღისაცა, დასაცა და ნაწინამბესაც ასე გონათ, რომ ზოგუნდში, როდესაც მოსწავლევებს დაითხოვერ, დაიფრანდა და ზღვის ნიავი ჯანსა და ღონეზდ დააყენებო. მართლაც, კურსის დასაწყისს, 1892 წლის შემოდამდე, იგი მოლონიერებულად მარბუნდა. მაგრამ ცოტათერნის ხნის შემდეგ კვლავ დაუძლურდა და უფრო ძლიერ დაიწყო ავადობა; ამას ხველაც მოჰყვა. და, დღედ, მოსამსუფრე-მეგობარი ქალი, რომელიც თხთმეტი წელიწად იყო, რაც იმით ოჯახში ცხოვრობდა, ჩაიცოვანენ, ეტიმებს ტყვეთა და რჩევა ჰქონთ. იმის უფროსი ქალი ამ ჩაყენების ბიბიურშია არ ატარებდა. ჩვენს უფლებრივ თუ ჩემი და წყნარი იყო,

რო ადვილი ხელობაა, ვიდრე იმისთანა საქმეების თავის მობმა, როგორც ჩვენ ზვეთ ადვინენეთ, მაგრამ მაშინ ამ რისხა და ყოფიარობას, რომელსაც ეს განათლებული იჩინენ დღეს, თავი დაანებონ მაინც.

ამ ნომერშივე გვტყვავთ ჩვენ უმთავრესს აზრს იმ საზოგადოებისას, რომელსაც ეწოდება „პროტეტი წესებისა ტუფილისის გუბერნიის თავად-ანზარუთა საზოგადოებისა, რომელსაც აზრად აქვს ხელი მოუხართოს სოფლის მეურნეობის სპინია და სასოფლო სამეურნეო საჭიროებები“, და რომელიც, იმდენი, თუ ხერინანდ იქნა წარმართული პირველადი მრავალს სიეთს მ-ოუტანს ჩვენს ერს.

მაგრამ «სარწმუნოება თვინიერ საქმის მკვადარასოა, გვიდადადებს სახანგად, და სასურველია, აქვს ისე არა მოგვივადეს და ეს მშვენიერი განზრახვა უკაცოდ არ დარჩეს! უკაცოდა, ვამბობთ, სწორედ იმით, რომ დღეს ყველის დედადობა და ბატონობა უნდა და პატარ-პატარა საქმე-კი არავინ ჰკადრებოდეს, თუმცა ხშირად ამ პატარა საქმეებზედ არის აგებული ცხოვრება და ბუჯი მეთლის ერის!

დაცვადათ და ვნახით, რამდენად ვართ მართალი, რადგანაც იმდენი ამ პრაქტიკის განხორციელებას მალე მოვსწრებით.

მეველი

ახალი ამბავი

* როგორც გვაცნობენ, მის ყოვლად უსამღველოსობას, გისკოპოსოს ალექსანდრეს საეპარქიოსო მთაში მყოფ ღირსის მამის იოანე ზედანელის მონასტრის გლაფანში ეგლახან აუჯა ახალი ხის დიდი სახლი

ეგლა ამის გამო გაჯავრება და ანჩლობა დაიწყო. მაგრამ ჩქარა ისე დასუსტდა, რომ იძულებული იყო მუშობას, დღისაცა, დასაცა და ნაწინამბესაც ასე გონათ, რომ ზოგუნდში, როდესაც მოსწავლევებს დაითხოვერ, დაიფრანდა და ზღვის ნიავი ჯანსა და ღონეზდ დააყენებო. მართლაც, კურსის დასაწყისს, 1892 წლის შემოდამდე, იგი მოლონიერებულად მარბუნდა. მაგრამ ცოტათერნის ხნის შემდეგ კვლავ დაუძლურდა და უფრო ძლიერ დაიწყო ავადობა; ამას ხველაც მოჰყვა. და, დღედ, მოსამსუფრე-მეგობარი ქალი, რომელიც თხთმეტი წელიწად იყო, რაც იმით ოჯახში ცხოვრობდა, ჩაიცოვანენ, ეტიმებს ტყვეთა და რჩევა ჰქონთ. იმის უფროსი ქალი ამ ჩაყენების ბიბიურშია არ ატარებდა. ჩვენს უფლებრივ თუ ჩემი და წყნარი იყო,

მოლოცვლათვის, თუნუქით დახურული და შემკობილი ირგვლივ შემოვლებულის ტახტებითა და სკამებით.

* პეტერბურგიდან იუწყებიან, რომ კახეთის რკინის გზის შტრას გაყვანის გზათა სამინისტრო თითოთვე შეუდგება. ამ რკინის გზის მეორედ გამოკვლევას ხაზინა შეუდგება მერმის, ახალი გზა გამოკვლეული იქნება ქიზიყზედ. ამ შტრას გაყვანას მოაგობს, ქიზიყისკენ მანქანა შეუდგება, როცა დაასრულდნ ყარსის რკინის გზას. ამდენდროს ხელ-ახლად გასინჯავენ პრაქტიკა კავკასიის მთებზედ რკინის გზის გაყვანისას.

* ხივის ხანი გუშინ გამეზავრა ბაქოს.

* კავკასიის რკინის გზის უფროსის თანაშემწეს ინენერის კორპის მკვლელის გარშენის საქმის სასამართლოში გადაცემს, როგორც შვეიცრეთ, ვალდებულთა მ-ოქტომბრისათვის.

* ბოზარჯიანის თამბაქოს ქარხანაში გუშინ ყველა მუშებმა ისევე დაიწყეს მუშაობა.

* თანეთისა და სამტრედიოში დაარსდა საფოსტო-შემნახველი კანსები.

* ქუთაისის სათავად-ანზარუი სკოლის ინსპექტორი აცხადებს, რომ ამ სკოლაში მისილები ეგზამენები დაიწყება 25 აგვისტოს, ხოლო სწავლა-ი-1 სექტემბერს. პირველ განყოფილებაში უფვაშენოდ მიიღებენ ბავშვებს 7—8 წლისას.

* ქუთაისი: ქუთაისში ქართულის დასის წარმოდგენები კ. მესხის თაოსნობით დაიწყება წლის 15 ენკნისთვიდან. სხვა ატრეტოსა შორის ტუფილისიდან მთელი სეზონით

იმას-კი უფიქრებს მეთხველი, რომ ვითომ Miss B.-ს, ქიმიის გარდა, სხვისა ალარაფრისა გაეგებოდეს-რა და მარტო ამ საგანს გადაწყობოდეს. ისიც, როგორც იმის უმტროსი და Mrs W. და მათი მოხუცი დედა, კარგი მათემატიკოსია; სამივენი მშვენიერად არიან განათლებულნი, გულ-დღებთი ადვენებენ თვალ-ყურს საზოგადოებრივსა და სოციალისტ ცხოვრებას; ორივე დედა, ამას ვარდა, საუცხოვო მემუსიკნტი არიან. დედა მათემატიკოსია, უფროსი ქალიშვილი—ქიმიკოსია, ხოლო უმტროსი Lillian W. დიდი მკლანდე ლიტერატურისა და სხვადასხვა ენის; იგი ჩინებულად ჰოპობარკობს ფრანგულსა, გერმანულსა და რუსულს ენაზედ (ჩქარა დაიბეჭდეს მისი თხზულება «რუსულ ობუჯობის შესახებ»); თანყოფილად კითხულობს და დედანზევე განცობილი

ფელეტონი

მარტოს წარწერა

(ეგზამობა)

არც დალა იყო და არც თუ ბნდა, არც ცხადა იყო, არც თუ სხამარ, ჩიტად, ფრისკვლად შემოამოფრინდა ვით დაღის სით და ხაუჭარა...

სული მოგვლემარ, მიმინებუდა ამოვლავარე, აშლავ-შლავ; სეკადით ალსაქვი, მიმჭნარა გუგად რაოვარე მამისს ვარდ გაშლავ. ხალხსათ სულა წამოტყავ; მაგრამ დამტყავ; მითისა: ვამბარაო! შემბასსე, დასეკე, დამატყავ; წახვედ, დასტოვე მარტო მარაო... წახვედ და სეკად ისე შეიმამარ... ნაღვლით დაეჭვე; დაეჭვერ ამ სესა: მარტო ეს არ გარ, რომ ხელმა მამეა, მარად შევსტოვადე შენს სასესეს!

მოწვეულია ბანი ნებორიძე მეუღლე-ლითურთ.

ქუთაისის ქართლის თეატრის რეპერტუარი საუკეთესო ნათარგმნის დრამატული თხზულებანი არის შემდგარი.

ცხნავალი. ამ ყმადა ჩვენს მხარეს ბავშვების ავადყოფნა გზა-შირბეულია ავადყოფნის პირს ასაქმებს.

ქუთაისი. სამშაბათს, ცხრა ავგისტოს, საღამოს მატარებელი მო-ბრძანდა აქ მისი ყოვლად უსამღვდე-ლოესობა.

საჩვენებელი. ამ დღეებში საჩე-რემი გვეწვევენ ქანი ძეგლისა და ბანი კოტე მესხი. კვირას, შვიდს ავგისტოს, ქანა ძეგლისამ კონცერ-ტი გაიმართა, რომელსაც ილიცკი-ნი საზოგადოება დაესწრო.

გახუთი ჟოგ. ოპოზ. იუფ-აქეს იტალიელთა და პოლონელთა ლიტერატურა. საოცარი მესხიერება აქვს როგორც ენის და ლიტერატურის, ისე მუსიკისა.

უკმა, რომ გენერალს აღსაზოვს, 50 წლის სამსახურის გამო, ებოძა ორ-დენი წმ. ალექსანდრე ნეველისა.

ტფილისის მცხოვრებელმა არშე აღ-ბეგვიძემ ჩაღვლია პოლიციას გამოაცხა-და, რომ 10 ავგისტოს პანსების ქუჩაზე აღ-შენი გამოიტყეს და 40 მან. ავაჭრო სა-პოლიციო მომარტოს. ეჭვი გამოაცხადა ნიკო-ლოზი ივანთიშვილზე, რომელიც უკვე შეი-პაურეს.

12 ამ თვისს ერეგნის მიედანზედ 7 წლის ახალ-საბუღლონი დანი დასკრა 18 წლის კოსტანტინე დრავაშვილი. დაშე-გული სამყურნალოში გაგზავნეს, დანაშაუ-რე შეიპაურეს.

გებეძღვთ პირველ ორ პარაგრაფს ახალ პრეცედენტს: პრეცედენტი წეს-დებისა ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა საზოგადოებისა, რომელ-საც აზრად აქვს ხელი მოუშარიოს საოფლის მკვიდრს საწინაო და სასოფ-ლო სამყურნაო საქარობაში.

საგანი საზოგადოებისა § 1. საზოგადოებისა აზრად ექმ-ნება მხოლოდ: 1) დებეზარის სასოფ-ლო-სამყურნაო იმ მრეწველობას გუ-ბერნიის, რომელსაც ხელს უწყობს წინადაც და პავ, აგრედვე ქარხნ-ის გამართვის ადგილობრივი სასოფ-ლო მრეწველობისათვის; 2) სურვილი აღდგენის მცხოვრებელთა გაფართოებისა სასოფლო-მყურნაო ახალ წარმოების შემოღებით და უწინდელ წარმოების გა-უქმობებით; 3) იავ ფსად მიჭი-რელის თავის წვერთ და საზოგადოდ საოფლის მცხოვრებთ ყველა ის, რაც საჭიროა საწინაო და სამყურ-ნაო მრეწველობისთვის; 4) მიიღოს წვერთგან გასასყიდად ყოველ გვა-რი სასოფლო სამყურნაო ნაწარმოე-ბი და ამისათვის გაჰმართოს საწყო-რები; 5) მკოდნე კაცების დახმარე-ლით მისცეს მცხოვრებთ რჩევა და დაითვება სხვა-და-სხვა სასოფლო-სამყურნაო მრეწველობისა და ამ მრეწველობასთან დაკვირვებულ სა-ეჭრო ამაშის შესახებ.

§ 2. ამ აქტის განსახორციელებ-ლად საზოგადოება შეძლების დაგვა-რად: 1) მმართავს მამრებში: ა) სა-ლგბა და სიყვარული ტანჯულთა და დავრდამილთა და ამასთან სისადეე, გულ-წრფელობა და თავ-დაქერილო-ბა, რომელიც ხშირად მორცხვობამ-დე მიადწებს ხოლმე.

ლონდონის ერთის უბნის პაწია სახლში სცხოვრობს მოხუცი Ric-

ნომში მინდვრებს ყოველ ისეთ მკენარისათვის, რომელიც-კი საქე-რთა ვაჭრობა - წარმოებისათვის, რათა ამითი ასწავლოს მკვიდრთა საშე-ღობა და სარგებლობა ამ მკენარე-თა ვაჭრებისა; ბ) მმართავს საწყობებსა და სახელოსნოებს სასოფლო-სამყურ-ნაო მამრებისა და იარაღისთვის; გ) საწყ-ობებს საუკეთესო პურის თესვები-სის, საფთიეყო, საშღებრო და ზე-თის გამო-სახდელად მკენარეებისა, საუკეთესო ვარსა და ხეხილებისათ-ვის; დ) მმართავს გომებს საში ნიაო საქონლისათვის, ცხენებისა-თვის, საკლავ და სამუშაო საქონ-ლისა, ცხვარისა, ღორისა, როგორც გასასყიდად მოყვანილისათვის, აგრეთ-ვე გასაშენებლად. ე) მმართავს გზო-საშუღრებს ყოველ გვარ საუკეთესო შინაურ ფრინველის ვაჭარს; ვ) მმართავს თავის ხარჯით ქარხნე-სა სასოფლო-სამყურნაო ნაწარმოე-ბისათვის; ზ) მმართავს სხვა-და-სხვა ადგილებში წყარობებს გასასყიდ ნა-წარმოების მიწოდებად და აგრედვე დუქნებსა და მაღაზიებს ყოველ გვარ წყრილობან საქონლის გასასყიდად მკვიდრთა შორის, რაც შეიძლება ია-ფად; ი) ჰყიდის ყოველ გვარ იარაღსა და სამუშაო საქონელს; ზ) შეიძ-ლება იაფად (ს 15); თ) მმართავს სხვა-და-სხვა ადგილებში გამსვენებელ კასებს, რათა გასასყიდდ მოტანილ საქონელში სესხად ფული აძლოს თავის წვერთ, ხელდა თითოეულ წვე-რისთვის სესხად მიეძღვლ ფულის რაოდენობა არ უნდა აღემატოს 500 მანეთს და ამასთანავე არ უნდა იყოს იმ ფულის ნახევარზედ მეტი, რაც რომ ღირებდა გასასყიდდ მოტანილ საქონელი; ი) იწვევს სხვა-და-სხვა ვადათ და გადწვევტილის ჯამბიგით ტენტიკებს, მუხრეებს, სეკვილის-ტენტიკებს და მკოდნე კაცებს საზოგადო-ების სხვა-და-სხვა საქმეთა საწარმოე-ბლად. ამათვე მოვალეობა იქმნება დადებარაო ყოველ გვარ სასოფლო-სამყურნაო საქმეში საზოგადოების წვერთ; კ) ჰპეკედეს მთავრობის ნება-რთებით წინებს, ბროშურებს და ჟურ-ნალებს ანუ ვაჭრებს, ამ პროგრამით, რომელიც შეხვედრება საზოგადოების საგანს; ლ) მმართავს მთავრობის ნე-ბარათით ტფილისის გუბერნიისა სასოფლო სამყურნაო სკოლებს და აქ-ლევს სტიპენდიებს იმ მოწაფეთ, რო-მელნი სწავლობენ უმაღლეს სასოფლო-სამყურნაო სასწავლებლებში რუსეთსა და საზღვარ-გარედ და

hard H. თავის სამის ქალიშვილით და ერთადერთი ვაჟიშვილი-კი პრო-ვინციისა მასწავლებლად და დრო-გამოშვებით ჩამოეხ ბოლმე. სიტუ-ციადანვე ეს მოხუცი კაცი იმითი სცხოვრობდა, რომ ისტორიულ და არ-ხეოლოგიურ ეჭვანობებისათვის სურა-თებსა მხატვრად და თანში ერთხელ დაჭრებისათვის წყრილობას სწერდა. თუმცა ინგლისში ლიტერატორის შრომა უფრო ფასდება, ვიდრე ევ-როპაში, მიიწვი ეს ოჯახი, განსა-კუთრებით დიდის სიყვლის შემ-დგე, ხელ მოკლედ სცხოვრობდა. სიტუაციებში მოხუცი ვიტიცა მირი-ობა, კინგსლისა და სხვათა ქრისტო-ანობის სოციალისტთა ქმედებამ და მას შემდეგ მთელი იმისი ცხოვრება, იმისი ფიქრი და სიტყვა განსეკლუ-ლია არა-ჩვეულებრიგის სიმშვილეთა და ქრისტიანობრიგის სიყვარულითა. იმისი სიტყვა-პასუხი აღსაყავა ქმ-მარტისა და დიდდ გულწრფელის

მ) მთავრობისავე ნება-რთით მმარ-თავს სამეურნეო გამოყენებს და აქ-რავს ჯილდოს, ვინც-კი ტფილისის გუბერნიის უფრო მეტად დახმარე-ბა სასოფლო სამეურნეო მრეწველო-ბის განკარგებას.

დამაკვირდა

შენიშნეთ, რომ დადგულთა კაცთა რიგეჲ თანდათან გვხვდებოდეს ჩვენსა საგანდებოდ, ესეა როტ-დას დაჯე-ბული კაცი, რადგანც კაცობრობას სე-მად წამოიხსრდა.

რამდენი განიხილა გუბერნიისა და გამო-სადგინდა ეჭვანობა ცნობადა, რადგანს განიხილა რომ აქოს შუიადგულად აღწ-დას და ცხვენაარებას.

ე. კასტორი ბოშელი ეიასე ცოდნა და საბრძენე აქის, ამს თავისა საძმუნებოებე მოგზაუგებს; ამ ორს ნაქს მოკლეუბო-ე-კი ძეგლად შეი-ძლებს უსარწმუნოებად ცხოვრებას.

ჩემი მოგზაურობა

ტფილისიდან კოჯარის და კოჯ-რადგან ტფილისს. ნაწილი პირველი

სიტყმ მეც აღმაბორბა, მეც შე-მამუშენინა ხელ-ფები და ექმორია მიქმნა. ვიფიჭო, წყალ, გაცეცული აქაურობას, შევეშვერ შუბლისა ვახუ-რებულსა კოჯარის ნიავს მაგრადე-ბულსა-მეჭო, იმ ნიავს, რომელიც ჩე-რსა პოეტმა გრ. ორბელიანმა თა-ქსით შეგვა და რომლის სიტყვე-ფიისი პოეზიით აღსავე კალმით აღ-მეგდა და აღნიშნა. ნეტეჲ არ მამსგლოდა ეს ფიქრი, მეთხველო. მაგრამ მიანიც-კი გიამობა, ერთს დე-ღამეში რა ენახე, რა გამოვიარე, რო-მელმა მშენიერებამ ცხოვრებისამ დატყვევა თვლი ჩემი და რა სილუ-ხტრემ აღმოვინა დასიხუტული, მა-გრამ მიანიც-კი მოსვენებულ-დამშე-იდებული გული.

ჯერ არა ვყოფილიყავი კოჯარში. საზოგადოდ ამ სიტყვის ვაგონება ყოველთვის ყურში მემხამებოდა ხო-ლმე, რადგან ჯორი ისმის შოგ და ეს ცხოველური არასოდეს არა მყუა-რებოდა; საზოგადოდ ყოველთვის მჯა-ვრებოდა და მეგავრებოდა ისეთი სულიე-

რი, რომელიც წყალში შესულა და არც გაღმა და არც გამოღმა—ჯო-რაც ბუნებით ისე გაჩენილა, რომ ვირებს გამკვეთია და ცხენებს ვერ მისწევია. გადავლით ჩვენს ცხოვრე-ბას თვლი და ბევრს ამისთანა ჯო-რულს რასმე დინახავი.

დღის ექვსი საათი აუა წარსულს კვირას, 7 ავგისტოს, რომ უფოინი-ვით წამოვადრე ფხვხედ. ტანისამო-ლი გადავიცი, ქისას ავად ჩავავლე მუშტისთვის თვლი და ეტლით მივად-ქი ქალაქის ვაგონების სახლს, სადაც საყოჯრო ომნიბუსებს აქირავებენ. ხა-ლხი უკვე თან-მყოფელი იყო, ქალი და კაცი ათავარებულყო და ექლს ელოდნენ. ჩემდა საზედულოდ, მი-ვამული ომნიბუსის ვიდაც სულავევისა, რომელმაც ეტკის აბაზი ვადახმადგინა, რაღაცა თან-მყოფი ბილითი მომამჩნა ხელში და თან დასძინა, თქვენ უკვე კოჯარში მობრძანდებითო. მაგრამ, თუ-რის რე უტყობი, კოჯარსაც, სამო-თხისებოთი, თავისი ბეწვის ხიდი ჰქო-ნია და ეს ბეწვის ხიდი სულავე-ის ომნიბუსი ყოფილა.

არ გაულია რამდენსავე წუთს, რომ მორბუნდა გრძელი ომნიბუ-სი, რომელსაც ოთხი ცხენი მოათ-რევედა. ამ ოთხს ცხენს კიდევ ორი ცხენი წინ გამოჰმობოდა და ეს ორი წინამძღვრობდა. ერთი მეტლემ* კო-ფოზედ წამოგვიხეულიყო, მეორე ორს წინამძღვრს ცხენს შორის ერ-თზედ ამხედრებულიყო.

ხალხი დაღვდა. დახვდენ საისს, ისარი რავს უაბოლოვებოდა. ვიუც-სოფო, მიითხრო, რა გენჭარებოდა, სულ 18 ვერსია, აქ ცხვირის დაქვიმინება ვერ მოასწრებდა, რამ კოჯარში ეღვის წყალბაზმ* გაივინებოთ. მიზა და თომეცა მისს მხურვლედ სხივიც უკვე თავზედ დანათოდა, მაგრამ მომე-ღინდა თუ მომეცინება, თითქმის კო-ჯარს სასწავლო ნიავი უკვე შუბლს მიგრებოდა, და გული დამოშოშმან-დებოდა.

დობრა ჩვენს ამყოფანი და შევე-დქით ბეწვის ხიდს. მეთხველო, ჩემს მტერსაც ააშროს დიქოთმა ამ ომნიბუსით სიარული! უნდა მოგახ-ნებოთ, რომ კოჯარამდე სულ აღმარ-თია, ყოველ წუთს ომნიბუსი მალ-ლა და მალა იწვეს და რომ მიუხ-ლოვდებით ოქროყანას, კიქადან ტფილისი რაღაც გურბულდებ გენ-ვენებათ, სადაც სახლები და შერო-ბები, თითქმის მუშტის კრევი აქე-რებას ითვლიო, ისე ირევიან ერთმა-ნეთში.

ცალი კურსი ეღინებურის უნივერ-სიტეტში, უმცროსი-კი მხატვარია. აი, ამისთანა ოჯახში არაივს უსწავ-ლისა წესითა და რიგით და საშუალო სასწავლებელი არც ერთს არა აქვს გამოვლოლი. ამ კეთილსა და სადა წამაწილს ქლებს ყოველივე ეს ცო-ლად საკეთარის შრომითა აქეთ შეეძ-ნილი. მეგრე არა საოცრადაც ირე-ვიან! გათენებდგანვე, როდესაც ლონდონში ზამთრის ნორთა ნილი-ობა ცაზედ ვერ სინაოლე არა სჩანს, ისინი უკვე გეგზავდ არიან, რეა სა-ათხედ რკინის გზის მატარებლებისა-კენე გარბინა და ხშირად მხოლოდ კარვ დასალოვებულხედ ბრუნდ-ებან უფან. უფროსი მთავარი Miss (ირადე (გრესი) ხუთჯერ მიანიც შე-მხვდა მატარებლის ვაგონში და ყო-ველთვის თავის მოსწავლე-ქალთა რე-ფერებსა კითხულობდა. მეგრე ვინ მოს-თვლის, რამდენჯერ მიინახეს იგი მატარებლის მუხეში, სადაც გარს ეს-

*) ევროპაში არასდ არა აქვს საძმუნე-ობას ისე რიგად გადგმული ფეხები განათ-ლებულია შორის, როგორც ინგლისში, და ეს არც ფარისველობით მისილი, როგორც ბევრსა ჰგონია.

გაიქცა ომნიბუსმა, მაგრამ ვინ იმ
გაეკვება. სოლოღას ავიღოდი თუ
არა, წინა ჩხედარმა მეტრემ გამო-
გვიცხადა, რომ ცხენებს ორი დღე
ქვრი არ უპაიათო. მართლა ცქცი-
ცი ცხენი ფარაონის მკლე ძროხებს
ჰგავდნენ და შიშნულით ჰმოსასხებ-
დნენ. არც ომნიბუსი იყო კარგად და-
წინა. ის ომნიბუსი მგონი იმ დროს
იყო გაკეთებული, რომასაც ვარა-
ცოვი ჯერ ისევ იტყვარა მსახურებ-
მა, რადგან სრულიად დაჩნდილი-
დაძინილიყო და ისეთი საცოდავი პრა-
ქტიკა და ჰრიალი ვაჰქონდა, თითქმის
გემუდარება, თვე უღმერთონო, მო-
სწევთ ჩემი მოხუცი ძლები, უღერ
დამათი რეი ამდროინდელადმან-
დათა, იმის ჩივლის ვინ უღლებდა
ყურს, თითქმის ჩვენთვის რომ არ გა-
ცხადან საჩივლოდ საქმე.

ამ ომნიბუსის „რესორტები“ მგონი
სიზმრადაც არ მოიხსენიებოდა და
ისეთ ნიარად გვაჩვენებდა და გვა-
ხეთქებდა ერთმანეთზედ ათს შიგ
მსხლამს ადამიანს, ისეთ ნიარად გა-
დადიოდ-გამოდოდა და კენტ-
რუმუბდა ყოველის კენტის მიჯა-
რებისათვის, რომ შიგ მსხლამის
სწორედ ცერკვიითა ხტოდნენ. თუ
გინახავთ, მითხველო, ფეკლის საცერ-
ში რომ სიმინდის მარცვლი გამოე-
რგვა ხოლმე და გახს ვერა მჟუ-
ლოდ, ყოველ საცერის გაქვეზედ
ჰტის, ხან ერთს მხარეს ეტყობა,
ხან მეორეს, ხან დასავლეთს და ხან
დასავლეთს, სწორედ იმ სიმინდის
მარცვლის საქმე დემარათა თითოეულს
ჩვენსანს. უფრო ომილით რამდენსა
ნახავს, უფრო ომნიბუსი შეტბობდა,
ჩვენც შეგებებულხარ და ისე ძლიერ
ვტყეკავდით ხოლმე ერთმანეთს
შუღს, რომ დერეტიანებულხარ მო-
ლიშის მოხდაც და ვერ მოგვებებინა.

შეზარებები ახლენ ხეთქებში დაი-
ჩვენქვენი, დაისდნენ, დაღურსდნენ
და დაეწყება მიტყენ. ერთი მან-
დილისანი ისე დაიქანა, რომ თავი
ჩემს მხარზედ დაეყარა და ასე
იყო გარინდებული; მეორეს, ვიღაც
ლიანის სიმებს, ოღლი წურწურითა
სილიან, სქიბით პირი დეფო და სა-
ცოდავად სქიზინავდა, თითქო ეს
ცხრა ვერსი აღმართი სულ სიბი-
ლით ევლოდა.

ამ უბედურებას ზედ ისიც დაერ-
თო, რომ დუბურის ომნიბუსს დუბ-
ურივე მეტრე შეხვდა, მეტადერ
ცხენებზედ აღმოიჩინა. — მეორე ქარ-
თველი იყო. ამ ვებატონმა ვერს
ვია სვეტილური გამოეკვლინა და
სწავლის სხვა-და-სხვა მეთოდის წიგ-
ნები. გაათავებდა თუ არა გაცე-
თილს, დასვენების ნაცვლად, იგი მი-
ქაჩარბოდა მუხვიში, რომ გაეცნა
საუკეთესო მეთოდს სწავლებისა და პე-
დაგოგის მწერალთა ნაწერებში წაყუ-
ნა. ხოლო თუ სადღე იყო საინტერესო
ყრილობა, მიტყენ, — საშეკვირო, ან
საზოგადოებრივი — იმისთვისც იზა-
ვიდა დროს, რომ იქაც დასწრებოდა.
ყოველთვის საქმეში გაბრუნება ყმა-
წილისა ქალმა საუხუბოდ იცის ლი-
ტერატურა, დღე მუდამ ადვენებს
თვალ-ყურს ახალს ამბებს და კიდევ
დროს ჰპოვობდა, რომ საზოგადო
საქმეში მონაწილეობა მიიღოს; როდესაც
შარ მან ნახპირის მღაიმე-მღაირის
მუშემა აღსთქვეს მუშობა და მთე-
ლი ინგლისი დაიძრა და მუშელთა სა-
ხლობის საშეგლად, ეს ყმაწილი ქა-
ლი, თავისის საქმი დადლოდური,
შრომის შემდეგ მიდიოდა და მუშე-

დუბურთან იმდენი ვადპკრა პილატეს
ცხელი, რომ ცხენზედ ძლიერ-და
იმპარება თავს და ხან მარჯვენა
ფეხზედ ვადკვდებოდა, ხან მარცხენა
ფეხზედ. ამსთან რუსულად რაღაც,
მეგვლით უხსენებდეს სიტყვებს მუტ-
ბუტებდა თავისთვის და ცხენზედ ისე
იყო, თითქმის ფეკლის ტომარა დაუ-
ღლიათ. ექვსი ვერსი მინც ვეკვლიდა
კოჯრამდის, რომ ჩვენი წინამძღვარი
მეტრე თავდა-ყარა წამოვიდა ცხე-
ნიდან და იქვე ფეხქვეშ ერთი
ალუჩასბ თათქარბილი ხვირნია
ამოუშვა.

ეტლი შედგა. შეშინებულმა მგა-
ვრებმა წიკოკობა შეჰქანეს. როგორც
იყო მოცხდენით ეტლს წინა ორი
ცხენი და დავტოვე „მეორინავი მე-
ეტლე შუა გზაზედ ცხენებითურთ.“
თითქმის ერთს ვერსს ვიყავით ვე-
ლოლი, რომ ზეგრივად ვადმოვიხე-
დებ; მეეტლე იქვე ვადლო პირქვე და
ცხენები ზედ დაჰვრტყუნებდნენ.
ყავის დრო იყო, რომ ომნიბუსი
გაჩერდა და მეეტლემ როგორც იყო
გადმოსხა დაღურსებული მგზავრები.
ზოგნი ნაცემსავით იყვნენ, ზოგი
ძლიერ დაბაჯანებდა და ღიბინა სო-
მები-იკ და დაჩქარებულიყო, რომ ახ-
გილიდან ვეღარ იძროდა და მეეტ-
ლის ეტევიტებდა:

— ვე, შენი ახი მიიღე, ვასტი-
ნიცამდე მიმიტანე. ახრ, გზამ სული
ამომხად და ახლა ამ მინდორში
ხამ ვერ მოეკვებო!

მარლაც ეს ადგილი, სადაც ჩვენი
შეგვრდით, მიწორი იყო და თურ-
მე კოჯრამდის ერთი ვერსი მანძილი
კიდევ დარჩენილიყო. მეეტლემ არ
ინდომა ჩვენი სასტუმროდ მიყვა-
ნა, — ჩვეულებად ისე მაქვს, აქა ვდგე-
ნა. კარგი ჩვეულება მაგაზედ
მინდორზედ მიდის ანაბრად დატო-
ვება.. მეტი რა გზა იყო, მომაგონ-
და, რომ ზღვარში მენავესთან ბრძო-
ლა არაფერს არტყენ-მეთქი ადამიანსა,
და მოქმედული ფეხით ვაგუფექი ორ-
ლობისებურს გრძელს, მიხვეულ-მო-
ხვეულს გზას. გზამ იღმარათა, შევი-
წარვად, ცოტა ხანს შემდეგ ორივე
შრობს საავარჯიო სახლ-სასახლებნი
გამოჩნდა და კარგა მივსულტი, რომ
დღესაც მივლწეე ოთხის სასტუმროს.
აქ გამოიქცადეს, თათხი ღირა ვაგვექს
ცალიორი, და ძლიერ შევაფარე თავი
ერთის ჩემს ნაწივობის ქალისას,
რომელიც საავარჯიოდ მისულიყო და
ამ სასტუმროში ორი ოთახი დავქი-
რავებინა.

თა ცოლები და ყმაწვილებისათვის
თავის ნაცნობთა შორის და მიტინ-
გებზედ ფულს აგროვებდა. არასოდეს
არ დამაქვეყნებდა იმისი ფერ-მართა-
ლი და დაქნული სახე ნახპირის
მღაიმე-მღაირთა მუშების ცოლებს
შორის ჰიდ-პარკში. იმისი დიდრო-
ნი, სიყვარულითა და სიბრძნულითა
აღსავლ ნაქის ფერი თვალები რა-
მდენჯერმე ამოავსო ცრემლებმა. როდესაც
ვუყურებდი, ჩემდა უნებურად
გავიფიქრე; ქაელად თუ თითონ ეს ნა-
კლებს ტვიტის ბარტყელს შრომისის
ამ დადასტურებდა, ნაღვეს მუშობა-
დეს-მეთქი დღე ყოველ, გონებრი-
ვად და ზეგრივად დაქნული.
ტყუილად-კი არ შევინაშენ თმებში,
როგორღე მაღალსა, გამობერლობს
ახალგაზდა შუბლთან ასწევ-დასწევ-
ვოდა, თითონ, ქაღარა თმა...

მაგრამ ამ ყმაწვილმა ქალმა დაღ-
ღვად დაქანცვა არ იცის. ერთი
ეს-და აქვს ნატვრად-გამპართოს სა-

ჩემი ოთახში შესვლა, ტანისმო-
სის გაძირება და საწოლზედ მივდებ-
ნართი იყო. ძვილი და რბილი სულ
ერთიანად მტკობდა და ყოველ ხე-
ლისა და ფეხის მოძრაობას ჩემდა
უნებურად ვაივი, დედაქ-ს ვიტან-
დი. კოჯრის გრილი ნიავი სულ გრ-
თიანად დამაიწყდა და თვლილი საძი-
ლედ მელულებოდა.

მაგრამ დამეძინა-კი?
ორ-ანი

ქოგრაქსტოღეცხი

სოფ. სანიბა, 10 ავისიტი. ჩვენი
სტუდენტის მკა ივლისის დამდგეს
დაიწყეს და ჯერ კიდევ არ გათავ-
ბულა. ამ ჩემს ნახსოვრობაში, ათი
წელი იქნება, რაც აქვთკენ ამდენი
პური არ დათვსილა, ხოლო წყე-
ვლეს კარგა ბლომად იყო დათვსილი
და გამოსავლიც კარგი ჰქონდა; პუ-
რი ძლიერ გაიფიქრა, ასე რომ მისი
მანანდ შეიღვექს შაურს ზეგით არ
აიწყება.

სიმინდები თითქმის სულ დამოზა-
დებულია (ასე ვეძებთ მეორედ ვა-
დებდას), არის კიდევ დარჩენილი
ზოგიერთი ხელმოკლე, მარტო-ხე-
ლის კაცისა, რომელიც მარტო სა-
მუშაოს ვერ მოპოვებდა, მუშის და-
ქვრა-კი არ შესებობდა. ჩვენს
ხალხს აქამომდე ძლიერ კარგი ჩვეუ-
ლება ჰქონდა: შეიკრიბებოდნენ ასე
გარცხნა კაცი, დღეს ერთის ყანაში
მიდიოდნენ, ხვალ მეორისში, ზეგ
მესამისში, და ასე, ამ გვარად იმსუ-
ბებდნენ ჯაფას; ეს-და-კი ამ გვარს
აშხანდობას, და დახმარებას ძვირად
შეხებდით. კიდევ კარგი, რომ სან-
დიდან და იმყოფ-მოყოფა სოფ-
ლებიდან მინც დასულს საქართოდ
კაცები, თორემ ხომ სულ მიშრობი-
ლენ და დაწყდებოდნენ ისინი, რომე-
ლითაც შინ მუშა-კაცი არა ჰყავთ;
ჩვენის სოფლის კაცი სიკვდილის გუ-
ლისათვის არ დაგვიტყობებდა. სიმინ-
დები აქამომდე კარგი იყო, მაგრამ
ამ სამის კვირის გავლევება გვარჩინად
შეგვრეო.

გვეგონა, თუ წრეულს მოგვედილო-
და სიმინდის მოსავალი, მაგრამ ამ
ფიქრებმა, გონი, ტყუილად ჩაგ-
ვიარა, თუ აწი მინც არ დაუ-
ვრდა წყინდობა. გარდა ამისა, ნათ-
ქვამია: „უბედურს კაცს ქვა აღმართ-
ში მიეწიო“, სწორედ ასე მოუვიდა
საწყალს ჩვენ სოფელს: ჯერ ხომ სი-
მინდის მოუსავლობის გამო შეუშუ-
ბდნენ სოფლად სასწავლებელი, სადაც
მწვენი მაღალსა, ყვავილებსა და გლე-
ხის ბავშვებს შორის იქნება და ამ
საბრალდებს ასწავლის, ისრულებს
იმ სურვილს, რომლითაც ასე ვასევა
იმისი დიდად მოსოფარულე გული.
სოფელია იმისი ოცნება. მანამდე-კი
თავ-გამომდებელი იღვევის ქალაქის
სასწავლებლებში, რომლის მოსწავ-
ლებსაც ვატყობთ უფროს. ან
სხვა-ფრიგ განა მოსალოდნელია: ყმა-
წვილებმა კარგად იციან, რომ იმართ-
კელი და მშვიდი მასწავლებელი
ქალი ყოველს საქმეში სულსა და
გულს თან აქვს. როდესაც ერთმა
მეგობართანაა უხუზა, რომ მეტად
აქვად თავს შრომასა, Miss Grace-მ
ჩვეულებრივად სადა და გულ-წოფე-
ლად უპასუხა: „I can not give my
actions to a work to which I
have not given my life“ (ვერც
ერთს საქმეს ვერ მოეკიდებ ხელს,
თუ იმ საქმეს ეძღობ ჩემი სიცოცხ-

ლა, მერე ვენახები წახდა, მაგრამ
ამასაც ვაულო, ხოლო ეს-და-
უკანასკნელმა უბედურებამ თავ-დაღმა
დაახმა. აი ეს უბედურება რა უბე-
დურებაა: ჩვენი სოფლიდან ყოველ
ზაფხულში საბაღოლად მთავრ ასას
ულამაზე ხარი გადის. ერთს ბინაზე,
სახელად ბოლოკოჭრზედ, გაჩნდა სა-
ქონლის კვირი. ას-ოცი უფლილი ხარი
იქვე მოკვდა და სხვები მოაღრდეს ჩა-
მორეკეს, მაგრამ იმართა დემართათ
და ნახვარზე მეტი დახოცა, დანა
რჩენილი ყველა ავად იქნა. რა უნდა
ჰქნას კაცმა? სიმინდის ყელავს ვაუ-
ძლოს თუ ხარისას? უწინ ყველას იმე-
დი ჰქონდა: ღვინო გაცივდით და
იმით ვიყლითო, ახლა-კი სულ უნუ-
გვეოდ არიან დარჩენილინი.

ფილოქსერა ისევ თავისებურად
გამეზვიარებულად ჰქნება და ჰკლავს
მოდითან ამ აუარებულ ვენახის მწვე-
ნე წალოცს და რა საკვირვარე იქ-
ნება, რომ ამის მნახველს ხალხს
სამშობლოზედ გული აუტრიალებს.
მამულობა, თითო-ორილა დღეს თუ
ხვალ ნელ ნელა აცხადებს სურვილს
თავის ტურფა სამშობლო სოფლის
დატოვებისას და ახვანათში გადა-
სახლებისას. როგორ არ გავი-
კვირდეს ეს ამბავი, როდესაც ამ
ოკვის, ოც-და-ხუთი წლის წინედ
თითონ ამ სოფელში დასახლ-
ბისათვის თავს არა ჰხოვავდენ,
არც ღვწილით და არც შრო-
მით, რადგანაც პურ ღვინოც ბლო-
დად მოდიოდა, ეს-და-კი უკუღმა
დამარულად ჩვენის სოფლების ჩარბი.
ბრალო არ არის, რომ აქედან მი-
დიოდეს კაცი და ესახლებოდეს და-
ცემულ-ქობიან ადგილებში მქალი-
სათვის?

შესანიშნავია აგრეთვე, რომ ამ
ბოლო ხანებში ვენახს-კი არა, ლო-
ბის-და-სხვა ვაგონებდა რაღაც პატარ-
პატარა „აბოკლინი“ ფესვებში და
საკმაოდ დააზიანა.

ალ. სვიტიქველი

ძინის ხმოზა, 30 ივლისი. ერთი
კვირა, რაც მინდვრად ოფლის ღვრას
ბოლო მოკლე და ქერბისა და ყა-
ნების მკა დამთავრდა. ახლა შეიბა
კალიობი, რომელსაც ამ ხნად დამ-
დგარი საოცარი გვიგავ ხელს უწყ-
ობს, მაგრამ, სანაფიქროდ არაფერს
ნუგეშს იძლევა ვენახების მოსავლის-
თვის. მთელი ივლისი ისე დილია,
რომ ცის ნანის მონატრულნი შევი-
ქნებით. წყალი, მართალია, უხვად
გვაქვს, მაგრამ ცის ნანი სულ სხვა
არისო, ამომბენ ჩვენი გლეხები: „სარ-

ღმერთს, ქვემოთი სიმინდი იფად
იყავდა აქ. უმთავრესი წყარო სარ-
ჩოსი იყო და დღესაც არის ღვინო,
მაგრამ თვენი მტერი, რასაც ახლა
გვიქვამის ბელი: მთელი აქაურ მხარე-
ში მოგდებულია ფილოქსერა და ნელ-
ნელა ახშობს ვენახებს, ასე რომ მო-
მავალში არაფერი საიმედო არ არის:
სიმინდი არ მოდის; ვენახი ვარ-
გოზს, მაგრამ ფილოქსერა ახშობს,
ხალხი მკიდროდ არის დასახლებული.
ყო უნდა ჰქნას აქაურმა კაცმა? გა-
დასახლდეს, მაგრამ სად? იქედან მო-
არის მარჯამი საბატონო ადგილებზედ
დასახლებულად. ვინ არის ჩვენი პა-
ტრონი და ჩვენი მოსარჩლე, თორემ
შავის ზღვის პირი ზემო-იმერლებს
მოუწოდებოდათ. სადა არის სამართალი?

წელს ვახვებულზედ მარგაველის
ბოქალაქმა წინადადება მიიტაცა ხუნ-
ნე წალოცს და რა საკვირვარე იქ-
ნება, რომ ამის მნახველს ხალხს
სამშობლოზედ გული აუტრიალებს.
მამულობა, თითო-ორილა დღეს თუ
ხვალ ნელ ნელა აცხადებს სურვილს
თავის ტურფა სამშობლო სოფლის
დატოვებისას და ახვანათში გადა-
სახლებისას. როგორ არ გავი-
კვირდეს ეს ამბავი, როდესაც ამ
ოკვის, ოც-და-ხუთი წლის წინედ
თითონ ამ სოფელში დასახლ-
ბისათვის თავს არა ჰხოვავდენ,
არც ღვწილით და არც შრო-
მით, რადგანაც პურ ღვინოც ბლო-
დად მოდიოდა, ეს-და-კი უკუღმა
დამარულად ჩვენის სოფლების ჩარბი.
ბრალო არ არის, რომ აქედან მი-
დიოდეს კაცი და ესახლებოდეს და-
ცემულ-ქობიან ადგილებში მქალი-
სათვის?

ბოქალაქისავე განკარგულებით,
ჩვენს ხალხს გზის კეთებას შეუდგა.
გზა სამი საყენი უნდა იყოს სივანით
და სადაც სატალახო ადგილი შეგე-
დებდა, უნდა მოიკენოს.

ქ. მურმანიძე

ძინის ხმოზა, 30 ივლისი. ერთი
კვირა, რაც მინდვრად ოფლის ღვრას
ბოლო მოკლე და ქერბისა და ყა-
ნების მკა დამთავრდა. ახლა შეიბა
კალიობი, რომელსაც ამ ხნად დამ-
დგარი საოცარი გვიგავ ხელს უწყ-
ობს, მაგრამ, სანაფიქროდ არაფერს
ნუგეშს იძლევა ვენახების მოსავლის-
თვის. მთელი ივლისი ისე დილია,
რომ ცის ნანის მონატრულნი შევი-
ქნებით. წყალი, მართალია, უხვად
გვაქვს, მაგრამ ცის ნანი სულ სხვა
არისო, ამომბენ ჩვენი გლეხები: „სარ-

ლოცს, ქვემოთი სიმინდი იფად
იყავდა აქ. უმთავრესი წყარო სარ-
ჩოსი იყო და დღესაც არის ღვინო,
მაგრამ თვენი მტერი, რასაც ახლა
გვიქვამის ბელი: მთელი აქაურ მხარე-
ში მოგდებულია ფილოქსერა და ნელ-
ნელა ახშობს ვენახებს, ასე რომ მო-
მავალში არაფერი საიმედო არ არის:
სიმინდი არ მოდის; ვენახი ვარ-
გოზს, მაგრამ ფილოქსერა ახშობს,
ხალხი მკიდროდ არის დასახლებული.
ყო უნდა ჰქნას აქაურმა კაცმა? გა-
დასახლდეს, მაგრამ სად? იქედან მო-
არის მარჯამი საბატონო ადგილებზედ
დასახლებულად. ვინ არის ჩვენი პა-
ტრონი და ჩვენი მოსარჩლე, თორემ
შავის ზღვის პირი ზემო-იმერლებს
მოუწოდებოდათ. სადა არის სამართალი?

წელს ვახვებულზედ მარგაველის
ბოქალაქმა წინადადება მიიტაცა ხუნ-
ნე წალოცს და რა საკვირვარე იქ-
ნება, რომ ამის მნახველს ხალხს
სამშობლოზედ გული აუტრიალებს.
მამულობა, თითო-ორილა დღეს თუ
ხვალ ნელ ნელა აცხადებს სურვილს
თავის ტურფა სამშობლო სოფლის
დატოვებისას და ახვანათში გადა-
სახლებისას. როგორ არ გავი-
კვირდეს ეს ამბავი, როდესაც ამ
ოკვის, ოც-და-ხუთი წლის წინედ
თითონ ამ სოფელში დასახლ-
ბისათვის თავს არა ჰხოვავდენ,
არც ღვწილით და არც შრო-
მით, რადგანაც პურ ღვინოც ბლო-
დად მოდიოდა, ეს-და-კი უკუღმა
დამარულად ჩვენის სოფლების ჩარბი.
ბრალო არ არის, რომ აქედან მი-
დიოდეს კაცი და ესახლებოდეს და-
ცემულ-ქობიან ადგილებში მქალი-
სათვის?

W. Vasiari

ლონდონი

წყაი წყლით მორწყული ვენების მარტო ვაზის რქის ზრდის მტკიცის სისტემაში მოყვანა-ცის ნაწიში იცის. რა ჰიანახუ-ც-ი ეხებად მღვარი შევსება თიხათვის ნაწი, მშენიარად დასრულდა და კი მოსავალიც იძლევა. მკათათვის დასწყისი წყლიც რომ გვლირებოდა წვიმა, მოსავალი პურისა და ქურისა ვაც-ობებით მაღლა იტეგებოდა და დღევანდელ მოსავალზედ.

უფადობითაც ბევრი არა და შევადგინა, რომ ჰიანახულისთვის პატრონი დროით მიხედა და სიყვარულსა და სიხალისეში არ დეგრადა უბატრონოდ. ამ შემთხვევაში ბარალი მამულის მკაბრუნეთ არა სდევთ: ეს დროზედ მიუხედავად ნაწარმოების გამოიწვია ათას გვარმა საქმე არა ქნის ხეობის მკვიდრთა სურვილზედ დამოკიდებულმა: მაისის პირველიდან დაწყებული დღევანდლამდე საქონლის ავადყოფნობამ, თურქულმა, დიდად შეავიწროვა მცხოვრებნი. საინფორმაციო ვეღარ შევძენ, ძნა დროზედ ვერ მიიტანეს და ამის გამო რჩებოდა სამკალიც ღვთის ანაბარად. თურქულმა, ნამეტნავად ოძისში, ბევრი გლეხ-კაცი დახარა. საკვირველია, ჩვენივე არხად ექიმია, არასად რაიმე განკარგულება ამ მოვლენის შესახებ...

ისინი, ვისაც აუტოლებელი მოვალეობა თვალყური ადევნონ ყოველსავე ამ გვარს მოვლენის და ცოტად მაინც დღევანდელი დღეობა მკვიდრთა ეკონომიურ მდგომარეობისა, ყურ-წავაღებულნი სხედან ოთხ კედელზე და სანეტარო ძილით სტკბებიან...

უმეტესი ყურადღება, სხენებულ მოვლენისა გამო, უნდა მიექციათ სოფ. ოძისისათვის, რადგანაც აქა უძლიერესი მიწის წარმოება და ოძისის ზეგო საფრთხე აქედან იღვამენ სულს ღვინითა, თუ პური... ბეთათლის მოწყვეა აუტოლებლად საქირო იყო, ნამეტნავად ოძისისათვის, რადგან, გარდა საქონლის ავადყოფნობით ხელის მოკარვისა, ოცი ეხლა საძიძის მამულების გამოჯანსაღება, რომლის წყალობითაც სა-შინაო საქმიანობის ვეღარ იცლიან... გამოჯანსაღება ოძისი დღეს თუცა ვეღარ იცლის საშინაო საქმიანობის, მაგრამ ეს მოუტლებლობა, ამ სამკვიდრო საქმესთან შედარებით, სათქმელად არა ჰიანახულისა, სანატრელი და სასიკეთლო ის არის, რომ წელს, ერთი და ერთი ბოლო მოვლის დავი-დარაბს და სამუდამოდ დაზავდნენ მო-ნაწილნი. იქნება ახლო მომავალში ვეღარც სამეურნეო სასწავლებელს და ამით სიცოცხლის სული ჩავიდ-ვათ. იმედია ვეღარსებით კიდევ ამ ბედნიერებას, თუ ოძისის მამულის მკაბრუნებნი ახირებით არ აუკრავ-დნენ თ. ზ. გ. ერთსავე, რომელ-მაც დადგავ სიკეთეს და ქნის ხეობაზედ სასწავლებლის დასაარსებლად 2000 დღიური მიწა შემოგვიწიოს. ეს 2000 დღიური ერთ ადგილას არის. ამ ეამდე-დი დადებ სამწუხარო იქნე-ბა, თუ როგორც მიანაწილები ჰმ-ეკრობენ, ეს ერთიანი ადგილი ნაწილ-ნაწილ დასკან. მაშინ, ჩვენის აზრით, საძიძის მამული სასწავლებლისათვის აღარ გამოდგება და მიანაწილეთა ამ გვარი ქვეყა უბატონებლობას გამოიწვევს ჩვენთვის თავ განწირულ

კაცისა და უარესს შეცდომის სა-ზოგადო საქმეში...
ქნის ბოქალის პროექტით, ამ ცოტა ხნის შემდეგ სოფელ ახალ გორში დაიხსნა სამკურნალო თავ-შესაფარი. აშენდება ეკრი შე-ნობის საპურ-ლოსათვის, მოწყვე-ული იქნებიან ექიმი, ბებია და ორი ფერწალი. თექვსმეტმა სამამსა-ხლისო სოფელმა უკვე განაცხადა თა-ნხმობა და ხელიც მოაწერეს, რომ ხარჯს ვცისრულობათ. დიდის სა-მიგნებით ევგენებით ამ მოვლენის მით უმეტეს, რომ უსისხლ-ხორცოდ და მკვდრად გაშუქული ხეობა აღნიშ-ნულ ორ მომავალ დაწესებულების წყალობით მკვერთათ დასდგება...
პურის მოსავალი, როგორც სხანს ახლად ნაღვლით, საშვალაო.

კრუსეი

ამ დღეებში უმართებელსმა სე-ნატმა შემდეგი განაჩენი დაადგინა იმით უფლების შესახებ, ვისაც წმ. სტანისლავის მესამე ხარისხის ორდენი ეძიებდა. აქამდე ვინც ამ ორდენის დაინახებულა, მისთან ერ-თად ებოძებოდა უფლება პირადის აზნაური შვილობისა, გარდა ვაჭრები-სა. ამ უკანასკნელი ზემოხსენებულ ორდენთან ერთად ებოძებოდა მხო-ლოდ ხარისხი საპატრიო მოქალაქისი. ზოგიერთმა ვაჭრებმა, რომელთაც ეს ორდენი დაუხსნებულა, მიმართეს მთავრობას და სთხოვეს, ჩვეუც მოვლენ-ნიკეთ უფლება პირადის აზნაური შვილობისა. მაგრამ გეროლდის დეპარტამენტმა ეს თხოვნა არ შეიწ-ყნარა და განაჩნდა, რომ წმ. სტან-ისლავის მესამე ხარისხის ორდენი პირადის აზნაური შვილობის უფლების აძენებს მხოლოდ იმთ, ვინც ეს ორ-დენი სახელმწიფო სამსახურში შეი-ძინაო.

სამეცნიერო ნაწილი

მუხსიტე ჭანჭყალები. დიდი ხანი, რაც კარგად არის ცნობილი ქიან-კელების კულტურა: ქიანკელებმა კარგად იციან არხიტექტურა, ჰყავთ ცხენები, ჯარი, მისდევნ ჩრჩილის გა-ყვანას, უფლიან ჩრჩილს, მტრისაგან იცავენ და სხვ. ეხლა აღმოჩნდა, რომ ქიანკელები ამასაც არა კმაობენ და მეურნეობასაც მისდევნ. ასეთი ქიანკელები ყოფილან ბრაზილიაში. ეს ქიანკელები ტყეში სცხოვრობენ, ათი ათასობით ადიან ხეზედ, სწყვე-ტენ ხის ფოთლებს და მიაქვთ თა-ვიანთ საროში. რად უნდა ეს ფო-თლები? მეღვინეობა გამოიკვლია, რომ ქიანკელები ამ ფოთლებს ხმარობენ იმ სოკოს განაშენებლად, რომლისაც იკვებებიან.

ამ ქიანკელებს სორო რომ გათხა-როს კაცმა, შიგ კიდევ სხვა პაწი სო-როები აღმოჩნდა. ამ საროებში ვა-შენებელი ქიანკელები, პატიო. ბა-ლი წარმოადგენს ხის ფოთლებს, რომ-ლებზედაც ამოსულია სოკო. ქიან-კე-ლები ამ სოკოთა იკვებებიან. ეს საროი დასკან. მაშინ, ჩვენის აზრით, უბოში მოაქციოს და მერე თვალ-ყური ადევნოს, დანიახეს, რომ ქიან-კელები მთელს, მაღალს უსკამენ და მერე შიშლით დაიხიციან.

მეღვინეობა საცდელად ქიანკელებ-ში ჩასვა მინის ყუთში და შიგ ხის ფოთლები ჩაუყარა, მაგრამ ქიანკე-ლები ამ ფოთლებს არა სკამდნენ და შიშლით იხიციებოდნენ. ხოლო როცა ქიანკელებს მერევე გაშენე-ბულ სოკოებს ჩაუყარა, ქიანკე-ლები მდინადლ შეეტკიოდნენ და იმდენს ხანს სიცოცხლობდნენ კეთი-ლად, ვიდრე ეს საქმელი ეძლეოდათ. აშკარაა, რომ ქიანკელები ხის ფოთლებს მხოლოდ სოკოს განაშე-ნებლად ხმარობენ. გარდა ამისა სა-ყურადღებოა, რომ ქიანკელებს მერე ვაშენებულ სოკოს თავი არ აძია, რადგანაც ქიანკელები მხოლოდ თეთი სოკოს ძიებენ სკამენ.

უხრობის წმინდი ამაბი

იტალიის მთავრობამ გაუგზავნა კა-ტინაში მიწის ძირად დაზარალებული 12,500 მანათა. გარდა ამისა მთავრო-ბამ გამოაცხადა, რომ ამ დაზარალებულს, რომელთაც სასახლე აქვთ, სასახლე-მწიფო საწვანო აუქსიუმს სასახლესაო.

ამჟერატომმა გაუგზავნა 3080 მანე-თა შესწირა მიწის ძირად დაზარალე-ბულ სტამბოლის მთავრობათ.

ლონდონის გაზეთებმა ამ ეამდე ბერ-ს სწერენ ერთს ახორბულს საჩაგარ-სად. კესკაბამ დაიჭირეს სასამართ-ლობა იმეად, ნადვარდინის კლასს, რომელიც ლონდონს სსხოვრობს, ერთ-თა მამალი ჰყავს და ეს მამალი მუტად მაგრა ჰყავს და მალს მიფრთხოსო. მისამართლემ გამოიყვანა დაიჭირეს, მაგ საჩაგარს მე ვერ გავაჩვენებ რად-განაც ეს მამალი ექნას სასახლესა და ამიტომ ჩვენის სასახლემწიფოს ქვეშეა-დნა არ არისო. მაშინ გაუგზავნეს დაიჭირეს საჩაგარი გაუგზავნა ნადვარ-დინის დელოფადს და 13 აგვისტოსი მასუხად მოუგდა. დელოფადი სწერს დაიჭირეს: თუქნი საჩაგარი შეწყალებ-ბულ აქნა და ექნას მამალი ჩემის ბამსხებით თავის ქვეყანაში დაბრუნე-ბაო.

ინგლისის ერთმა თეატრმა შექმნილია აიფი-შუბა დაჭტება: აჭმელუტი, ტრაგედია ან-დელებათ, გაცის კვლეთ და დეკლემათ, უკანასკნელ მოქმელებში სამამადანს ამოღებენ გაცის გაცის და გამართება სსმსხედ დასაფლავება. მაგრა აფიშას აწერა: წარმოდგენილი აქმუბა პაეს სიღარბე, სიღარბე, სსმსხედ და სსაგაღა და შექმნე სწერა: სწო-რედ გულეკა გიცა უნდა იფოს ის, ვისც თმა უსულად არ უღებამ წარმოდგე-ნის დროს. ერთ აფიშასუკ ვაღვე და-სატუდა გაცის თაგება და სედ აწერა: სსიკვდილი, სსიკვდილი და მსოფლიო სსაგაღა. სსაჭაბა აჭრადეკ, რომ ამ პაესს ანდ ერთი მომეჭმად ცოც-ხალი არ გავაჩვენებო.

ამჟერატომმა გაუგზავნა 3080 მანე-თა შესწირა მიწის ძირად დაზარალე-ბულ სტამბოლის მთავრობათ.

ლონდონის გაზეთებმა ამ ეამდე ბერ-ს სწერენ ერთს ახორბულს საჩაგარ-სად. კესკაბამ დაიჭირეს სასამართ-ლობა იმეად, ნადვარდინის კლასს, რომელიც ლონდონს სსხოვრობს, ერთ-თა მამალი ჰყავს და ეს მამალი მუტად მაგრა ჰყავს და მალს მიფრთხოსო. მისამართლემ გამოიყვანა დაიჭირეს, მაგ საჩაგარს მე ვერ გავაჩვენებ რად-განაც ეს მამალი ექნას სასახლესა და ამიტომ ჩვენის სასახლემწიფოს ქვეშეა-დნა არ არისო. მაშინ გაუგზავნეს დაიჭირეს საჩაგარი გაუგზავნა ნადვარ-დინის დელოფადს და 13 აგვისტოსი მასუხად მოუგდა. დელოფადი სწერს დაიჭირეს: თუქნი საჩაგარი შეწყალებ-ბულ აქნა და ექნას მამალი ჩემის ბამსხებით თავის ქვეყანაში დაბრუნე-ბაო.

ინგლისის ერთმა თეატრმა შექმნილია აიფი-შუბა დაჭტება: აჭმელუტი, ტრაგედია ან-დელებათ, გაცის კვლეთ და დეკლემათ, უკანასკნელ მოქმელებში სამამადანს ამოღებენ გაცის გაცის და გამართება სსმსხედ დასაფლავება. მაგრა აფიშას აწერა: წარმოდგენილი აქმუბა პაეს სიღარბე, სიღარბე, სსმსხედ და სსაგაღა და შექმნე სწერა: სწო-რედ გულეკა გიცა უნდა იფოს ის, ვისც თმა უსულად არ უღებამ წარმოდგე-ნის დროს. ერთ აფიშასუკ ვაღვე და-სატუდა გაცის თაგება და სედ აწერა: სსიკვდილი, სსიკვდილი და მსოფლიო სსაგაღა. სსაჭაბა აჭრადეკ, რომ ამ პაესს ანდ ერთი მომეჭმად ცოც-ხალი არ გავაჩვენებო.

ამჟერატომმა გაუგზავნა 3080 მანე-თა შესწირა მიწის ძირად დაზარალე-ბულ სტამბოლის მთავრობათ.

ლონდონის გაზეთებმა ამ ეამდე ბერ-ს სწერენ ერთს ახორბულს საჩაგარ-სად. კესკაბამ დაიჭირეს სასამართ-ლობა იმეად, ნადვარდინის კლასს, რომელიც ლონდონს სსხოვრობს, ერთ-თა მამალი ჰყავს და ეს მამალი მუტად მაგრა ჰყავს და მალს მიფრთხოსო. მისამართლემ გამოიყვანა დაიჭირეს, მაგ საჩაგარს მე ვერ გავაჩვენებ რად-განაც ეს მამალი ექნას სასახლესა და ამიტომ ჩვენის სასახლემწიფოს ქვეშეა-დნა არ არისო. მაშინ გაუგზავნეს დაიჭირეს საჩაგარი გაუგზავნა ნადვარ-დინის დელოფადს და 13 აგვისტოსი მასუხად მოუგდა. დელოფადი სწერს დაიჭირეს: თუქნი საჩაგარი შეწყალებ-ბულ აქნა და ექნას მამალი ჩემის ბამსხებით თავის ქვეყანაში დაბრუნე-ბაო.

ინგლისის ერთმა თეატრმა შექმნილია აიფი-შუბა დაჭტება: აჭმელუტი, ტრაგედია ან-დელებათ, გაცის კვლეთ და დეკლემათ, უკანასკნელ მოქმელებში სამამადანს ამოღებენ გაცის გაცის და გამართება სსმსხედ დასაფლავება. მაგრა აფიშას აწერა: წარმოდგენილი აქმუბა პაეს სიღარბე, სიღარბე, სსმსხედ და სსაგაღა და შექმნე სწერა: სწო-რედ გულეკა გიცა უნდა იფოს ის, ვისც თმა უსულად არ უღებამ წარმოდგე-ნის დროს. ერთ აფიშასუკ ვაღვე და-სატუდა გაცის თაგება და სედ აწერა: სსიკვდილი, სსიკვდილი და მსოფლიო სსაგაღა. სსაჭაბა აჭრადეკ, რომ ამ პაესს ანდ ერთი მომეჭმად ცოც-ხალი არ გავაჩვენებო.

ამჟერატომმა გაუგზავნა 3080 მანე-თა შესწირა მიწის ძირად დაზარალე-ბულ სტამბოლის მთავრობათ.

ლონდონის გაზეთებმა ამ ეამდე ბერ-ს სწერენ ერთს ახორბულს საჩაგარ-სად. კესკაბამ დაიჭირეს სასამართ-ლობა იმეად, ნადვარდინის კლასს, რომელიც ლონდონს სსხოვრობს, ერთ-თა მამალი ჰყავს და ეს მამალი მუტად მაგრა ჰყავს და მალს მიფრთხოსო. მისამართლემ გამოიყვანა დაიჭირეს, მაგ საჩაგარს მე ვერ გავაჩვენებ რად-განაც ეს მამალი ექნას სასახლესა და ამიტომ ჩვენის სასახლემწიფოს ქვეშეა-დნა არ არისო. მაშინ გაუგზავნეს დაიჭირეს საჩაგარი გაუგზავნა ნადვარ-დინის დელოფადს და 13 აგვისტოსი მასუხად მოუგდა. დელოფადი სწერს დაიჭირეს: თუქნი საჩაგარი შეწყალებ-ბულ აქნა და ექნას მამალი ჩემის ბამსხებით თავის ქვეყანაში დაბრუნე-ბაო.

ინგლისის ერთმა თეატრმა შექმნილია აიფი-შუბა დაჭტება: აჭმელუტი, ტრაგედია ან-დელებათ, გაცის კვლეთ და დეკლემათ, უკანასკნელ მოქმელებში სამამადანს ამოღებენ გაცის გაცის და გამართება სსმსხედ დასაფლავება. მაგრა აფიშას აწერა: წარმოდგენილი აქმუბა პაეს სიღარბე, სიღარბე, სსმსხედ და სსაგაღა და შექმნე სწერა: სწო-რედ გულეკა გიცა უნდა იფოს ის, ვისც თმა უსულად არ უღებამ წარმოდგე-ნის დროს. ერთ აფიშასუკ ვაღვე და-სატუდა გაცის თაგება და სედ აწერა: სსიკვდილი, სსიკვდილი და მსოფლიო სსაგაღა. სსაჭაბა აჭრადეკ, რომ ამ პაესს ანდ ერთი მომეჭმად ცოც-ხალი არ გავაჩვენებო.

ამჟერატომმა გაუგზავნა 3080 მანე-თა შესწირა მიწის ძირად დაზარალე-ბულ სტამბოლის მთავრობათ.

ლონდონის გაზეთებმა ამ ეამდე ბერ-ს სწერენ ერთს ახორბულს საჩაგარ-სად. კესკაბამ დაიჭირეს სასამართ-ლობა იმეად, ნადვარდინის კლასს, რომელიც ლონდონს სსხოვრობს, ერთ-თა მამალი ჰყავს და ეს მამალი მუტად მაგრა ჰყავს და მალს მიფრთხოსო. მისამართლემ გამოიყვანა დაიჭირეს, მაგ საჩაგარს მე ვერ გავაჩვენებ რად-განაც ეს მამალი ექნას სასახლესა და ამიტომ ჩვენის სასახლემწიფოს ქვეშეა-დნა არ არისო. მაშინ გაუგზავნეს დაიჭირეს საჩაგარი გაუგზავნა ნადვარ-დინის დელოფადს და 13 აგვისტოსი მასუხად მოუგდა. დელოფადი სწერს დაიჭირეს: თუქნი საჩაგარი შეწყალებ-ბულ აქნა და ექნას მამალი ჩემის ბამსხებით თავის ქვეყანაში დაბრუნე-ბაო.

ინგლისის ერთმა თეატრმა შექმნილია აიფი-შუბა დაჭტება: აჭმელუტი, ტრაგედია ან-დელებათ, გაცის კვლეთ და დეკლემათ, უკანასკნელ მოქმელებში სამამადანს ამოღებენ გაცის გაცის და გამართება სსმსხედ დასაფლავება. მაგრა აფიშას აწერა: წარმოდგენილი აქმუბა პაეს სიღარბე, სიღარბე, სსმსხედ და სსაგაღა და შექმნე სწერა: სწო-რედ გულეკა გიცა უნდა იფოს ის, ვისც თმა უსულად არ უღებამ წარმოდგე-ნის დროს. ერთ აფიშასუკ ვაღვე და-სატუდა გაცის თაგება და სედ აწერა: სსიკვდილი, სსიკვდილი და მსოფლიო სსაგაღა. სსაჭაბა აჭრადეკ, რომ ამ პაესს ანდ ერთი მომეჭმად ცოც-ხალი არ გავაჩვენებო.

ამჟერატომმა გაუგზავნა 3080 მანე-თა შესწირა მიწის ძირად დაზარალე-ბულ სტამბოლის მთავრობათ.

ლონდონის გაზეთებმა ამ ეამდე ბერ-ს სწერენ ერთს ახორბულს საჩაგარ-სად. კესკაბამ დაიჭირეს სასამართ-ლობა იმეად, ნადვარდინის კლასს, რომელიც ლონდონს სსხოვრობს, ერთ-თა მამალი ჰყავს და ეს მამალი მუტად მაგრა ჰყავს და მალს მიფრთხოსო. მისამართლემ გამოიყვანა დაიჭირეს, მაგ საჩაგარს მე ვერ გავაჩვენებ რად-განაც ეს მამალი ექნას სასახლესა და ამიტომ ჩვენის სასახლემწიფოს ქვეშეა-დნა არ არისო. მაშინ გაუგზავნეს დაიჭირეს საჩაგარი გაუგზავნა ნადვარ-დინის დელოფადს და 13 აგვისტოსი მასუხად მოუგდა. დელოფადი სწერს დაიჭირეს: თუქნი საჩაგარი შეწყალებ-ბულ აქნა და ექნას მამალი ჩემის ბამსხებით თავის ქვეყანაში დაბრუნე-ბაო.

ინგლისის ერთმა თეატრმა შექმნილია აიფი-შუბა დაჭტება: აჭმელუტი, ტრაგედია ან-დელებათ, გაცის კვლეთ და დეკლემათ, უკანასკნელ მოქმელებში სამამადანს ამოღებენ გაცის გაცის და გამართება სსმსხედ დასაფლავება. მაგრა აფიშას აწერა: წარმოდგენილი აქმუბა პაეს სიღარბე, სიღარბე, სსმსხედ და სსაგაღა და შექმნე სწერა: სწო-რედ გულეკა გიცა უნდა იფოს ის, ვისც თმა უსულად არ უღებამ წარმოდგე-ნის დროს. ერთ აფიშასუკ ვაღვე და-სატუდა გაცის თაგება და სედ აწერა: სსიკვდილი, სსიკვდილი და მსოფლიო სსაგაღა. სსაჭაბა აჭრადეკ, რომ ამ პაესს ანდ ერთი მომეჭმად ცოც-ხალი არ გავაჩვენებო.

ამჟერატომმა გაუგზავნა 3080 მანე-თა შესწირა მიწის ძირად დაზარალე-ბულ სტამბოლის მთავრობათ.

ლონდონის გაზეთებმა ამ ეამდე ბერ-ს სწერენ ერთს ახორბულს საჩაგარ-სად. კესკაბამ დაიჭირეს სასამართ-ლობა იმეად, ნადვარდინის კლასს, რომელიც ლონდონს სსხოვრობს, ერთ-თა მამალი ჰყავს და ეს მამალი მუტად მაგრა ჰყავს და მალს მიფრთხოსო. მისამართლემ გამოიყვანა დაიჭირეს, მაგ საჩაგარს მე ვერ გავაჩვენებ რად-განაც ეს მამალი ექნას სასახლესა და ამიტომ ჩვენის სასახლემწიფოს ქვეშეა-დნა არ არისო. მაშინ გაუგზავნეს დაიჭირეს საჩაგარი გაუგზავნა ნადვარ-დინის დელოფადს და 13 აგვისტოსი მასუხად მოუგდა. დელოფადი სწერს დაიჭირეს: თუქნი საჩაგარი შეწყალებ-ბულ აქნა და ექნას მამალი ჩემის ბამსხებით თავის ქვეყანაში დაბრუნე-ბაო.

მშემა აბრეკა და სურჯაზა კურსად ს-სამაოფრო მუსიკას დაუგზავს.

წმინდი რეპაქციის მიხარო

ნება მიბოძეთ, თქვენის ვაჭეთის საშუალე-ბით დევიკითო ქართულ ნახატებთან სამე-წინეო და სალიტერატურო ვაჭეთის, აკა-დემიის რედუქციას, ავგინისს და გვირგნისს, რა გრამატული ფორმები აქვს „მოხვეული“ „ქოლია და დანა“-ს კორექტორის „სა-კუთარი გრამატულიდან“, როგორც ბრძა-ნებს სხენეული რედუქციო თვის ვაჭეთის მე-33 №-ის რეკენიზაო?

„აკადემიის“ რედუქციის საყურადღებოდ აქ-ვე დავძენ, რომ ყველა ხის ხელნაწილები, რომლებს შემოქმეობათ იმეგებოდან „ქო-ლია და დანა“ (და არა ქოლ. და დანა, როგორც ჰგონებია „აკადემიის“ რედუქციას), ამ ეამდე დატარებულია „წერილობის გა-მავრცელებლის საზოგადოების“ წიგნთ-სა-ცავში.

ილია ტყონია

დეკემბ

13 აგვისტო

პიტრბაზუმი. ბირჯ: გირაინობის ფურცელნი საადილო-მამული ბანკე-ბისა ჰფასობს: ტუფლისისა 6%—101 1/2, 5%—100 1/2; ქუთაისისა—6%—101 1/2, 5%—100 1/2; ობლი-ვატებში ტუფლისის საკრედიტო სა-ზოგადოებისა—98% იძლევიან.

გამოცხადებულ იქნა დღეულება შესახებ საბუნთო კასნისა სხელმწი-ფო რკინის გზებზედ მოსამსახურეთა-თვის.

ბარაკოზი. ხარკოვის ახლოს ამახ-ნაგობის უღალიძობი ალექსეევის „მა-ტილის ქარხანაში დაიწყო ერთის მი-ლიონის მანათის გარეცხილი და გა-სარეცხი მატყლი; ფაბრიკის შენობა გადარჩა.

სარატოზი. ერობის მკურნალოთა საგუბერნიო კრებამ გადაწყვიტა გა-მოაცხადოს კონკურსი და 500 მანათ-ით პრემია მისცეს, ვინც საუკეთესო და მდამიო ერთი მხარისთვის დას-წერს ხუნჯავის შესახებ.

საკომერციო კურსები

პალეზისა და ვაშაინათვის

წელი მიცამეტე

კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საკომერციო გა-ნათლება შესძინოს მსურველთ, როგორც ქალებს, ისე აკაბებს, და მოამზადოს გარეიზობის შემწეობით ანგარიშის დახელოვნებით მკოდნენი.

სწავლის გათავების შემდეგ ატესტატები ეძლევათ. 1894—95 საამოს-წავლო წელს შემდგომ სანდებო იქნება სასწავლებლო: 1) საკომერციო კო-მპანია, 2) საკომერციო ანთიმეტეკა, 3) ბუჯაჯღურის მარტვი, ორ-კეტი და სანასკა, 4) ანთიმეტეკა სანგარაში მთათი. 5) საკომერციო მკურ-მკურნა, 6) საკაჭარი და სათამაშეო წესლებანი, 7) მსწავლ-წერა და წერა გაგწედი და შიანისა (исправление дурного почерка).

სწავლა დაიწყება 15 სექტემბრიდან. ახლად შემოსვლელთა მიღებ-დაიწყებს 1 სექტემბრიდან, ყოველ დღე დღის 10 საათიდან ერთიშეტამ-დე და საღამოს 4 საათიდან 8 საათამდე, კურსების სადგომში, სსხვა ზღვე-სანდებ ფორამოპიას № 9, სურჯავისა და ხაჯორნის ქუჩაზედ, სეთაქის პარ-დაზირ.

პროგრამები და წესები კურსებისა უსასყიდლოდ შეიძლება მიიღოს მსურვე რმა კურსების სადგომში და ძმთა წოვიანოების სახანკარო კან-ტორაში, სიონის ქუჩაზედ.

ვინც ქალაქს გარეშე სცხოვრობს, შეუძლიან წერილით მიმართოს კურსების დამაარსებელს შ. მახუჯავანს, ტუფლისს.

ბანკსალეხანი

სტოლისის სასულიერო სემინარიის მიმართულებით აძით აცხადებს, რომ სემინარიის მოსწავლენი სემინა-რიაში სწავლის დასაწყობად უნდა გამოუსადენენ 2 სექტემბერს.

(2—1)

ვისაც სურს ბინა ადვირნის მოსწავლენი სახლობაში, სადაც რომ სადილო, ვახშიმი და ჩაი ჰქონდეს, შეუძლიან პირობის შესატყობად მი-მართოს სოლოლაკში, ამაღლებს ქუ-ჩაზედ, ავეტისთვის სახლობს, № 16, აბულქანბრე არუთიანის.

(2—1630—2)

ბირველი ვერძო სამკურნალო

ექიმის ნავსარდანიისა (თეიაში, კარანტისი ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფი იღებენ ექიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილობით:

- ბ. ა. ნავსარდანი, 11—12 საათ-იმათ. ვისაც სურს სწავლებინი: სახი-რურგო ვენერული და სხვილისი.
- გ. მ. ჩაქოანა, 9—10 საათ. სწე-ვლებინი: თვალისა და ნერვებისა—ტანში ტკივილებისა.
- დ. გ. რედაფსა, 10—11 საათ. სწავლებინი: შინაგანი, ბავშვებისა და დედათა სქესისა.
- ე. ბ. პრატესკიანი, 11—12, 1/2, 1/2 საათ. სწავლებინი: ყურ-სა, ყელის, ცხვირისა და გულ-მკერდისა.
- ექამა ქალა ა. მ. ტურბაჯიანი, 12 1/2—1 საათ. სწავლებინი, დედა-თა სქესისა.
- ზ. ვ. კანაბეკანანი, 1—1 1/2 საათ. სწავლებინი: შინაგანი და ბა-გშეებისა.

სადამოლობით:

- ბ. გურგო, 6—7 საათ. სწავლე-ბანი: ვენერული და შინაგანი.
-